

med Indsigt i Landets Historie; og, naar man taler offentligt, altsaa for et Folk, som dog maa forudsættes at kjende sin egen Historie. Og sandeligen, der horer kun ringe Indsigt i Danmarks Historie til at indsee det Urigtige i, og at kunne afbevise en saadan los, aldeles uberegtiget Paastand, der er saa uhistorisk, som den kan vare. Der er ikke anført, og kan ikke med Grund anføres det Mindste til Beviis derved, og jeg skal ikke opholde Forsamlingen med at ville giendrive Beviser, som ikke ere forte; men jeg maa stille derimod, hvad der er vitterligt for enhver Sagkyndig, at det er ganske og aldeles stridende mod Historiens Vidnesbyrd, at det skulde vare for Bondestandens, og navnlig for Fæstebondestandens, Skyld, at Lehnene og Fideicommisserne ere blevne stiftede. Tvertimod er Bondestandens Interesse derved saa godt som ikke taget i nogen væsentlig Betragtning. Thi vel kan det ikke nægtes, at der ved enkelte Erectionsbreve er i een og anden Retning taget Hensyn til Bondestandens Lary, men deels er dette langtfra at vare almindeligt, og deels er det noget ganske Andet, end at det fideicommissariske Baand skulde vare paalagt Godserne for Bondestandens Skyld. Jeg tør appellere til Enhver, som har nogen Indsigt i vort Fædrelands Historie, om ikke en Paastand, som den, der i saa Henseende her fremførtes, er fuldkommen uberegtiget. Men jeg tilstaaer, at Forundringen over en saadan Paastand maa tabe sig, naar man under det samme Foredrag horte, at det droges Forsamlingen til Minde, at vi nylig giennem en Pensionslov have givet en Sikkerhed til Statens Tjenere, deres Koner og Børn, og at Taleren troede at burde lægge os paa Hjertet, at vi derfor heller ikke skulde vige tilbage for at give en lignende Sikkerhed for den af Staten hidtil besyttede Fæstebefolkning. Det er dog soleklart, at de Betragtninger, som tale for at pensionere Statens Embedsmænd og deres Efterladte, her ikke finde den fjerneste Anvendelse, og det synes virkelig at maatte staae sig daarligt med en Sag, naar den skal behøve at forfægtes med saadanne Argumenter.

Dog, man kan tildeels have Ret i, at der er noget Særegt ved Fæsteforholdene paa Lehn-

og Fideicommissgodserne, skøndt dette Særegne just ikke ligger i det, jeg for berørte; men det skal jeg ikke modstige, at Fæsterne paa disse Godser virkelig i Reglen bestinde sig i en Stilling, noget forskillig fra den, der ordentligviis finder Sted paa andre Godser, og at dette staaer i Forbindelse med det hine Godser paahvillende fideicommissariske Baand. Det kan derfor ogsaa vare i sin Orden, at man, naar der er Tale om at have Fideicommissbaandet, tillige i nogen Grad tager Hensyn til Fæsternes Interesser. Men jeg skal tillade mig at spørge, om ikke dette, bortseet fra den omhandlede § 5, for en meget væsentlig Deel er skeet ved det foreliggende Lovforslag (Nei!). Nu, det er jo en ganske rimelig Ting, og er en Methode, som hyppigt nok anvendes, at, naar der bydes Een Noget, og man vil have Mere, saa erklærer man det, som bydes, for Ingenting; men dermed er Sagen ikke klar. Der er i Lovforslagets § 4 givet endog temmeligt vidtgaaende Bestemmelser med Hensyn til Procenterne, som skulde tilfalde den Fideicommissbestøder, der foretager Afhændelserne, hvilke Bestemmelser have det Diemed at virke til, at Afhændelserne stee til Fæsterne og deres Familier. Man siger nu vel, at disse Bestemmelser nytte til Intet (Nei! Nei!); men jeg tør dog antage, at det ærede Thing, som har vedtaget den nævnte § 4 i Lovforslaget med temmelig betydelig Majoritet, ikke deler denne Anskuelse, thi vi have dog ikke vedtaget Paragræphen for at give en illusorisk Bestemmelse, der ikke skulde betyde Noget. Heller ikke maa man glemme Lovforslagets § 6, hvori det bestemmes, at af de fulde Kjøbesummen kunne, naar Fæstegodset afhændes til Brøderne, deres Børn eller Svigerbørn, de tre Fjerdedele blive indstaaende paa første Prioritet i de afhændede Eiendomme, uopsigelige indtil 30 Aar fra Creditors Side, saalænge Debitorerne opfyldte deres Forpligtelser, hvortil ved den foregaaende Behandling her i Thinget er føiet, det Tillæg, at Debitorerne derimod kunne betale Afdrag fra 100 Rbd. og derover, eller den hele tilbagestaaende Kjøbesum, naar de et halvt Aar forud, paa Lovlig Maade have op sagt samme. At dette skulde vare Noget, som for Fæstefamilierne kun havde liden eller